

Konu: İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Klinik Uygulama Eğitimi sırasında alınması gereken önlemler.

Diş Hekimliği Fakültesi Öğrencilerine,

Personel eğitimi

- Hastane içinde tüm ÖĞRENCİLER, personel ve hastaların MASKE TAKMALARINI VE DAİMA 2 METRE SOSYAL MESAFİYİ KORUMALARINA,

Hasta kabulü

- Hastaların randevu sistemi ile tedavi için kabul edilmelerine, randevu veren personelin hasta anamnez formuna göre hastadan bilgi almasının sağlanmasına,
- Hastaların randevularına tam zamanında gelmeleri hususunda kararlılıkla uyarılmasına, yanlarında diş macunu ve diş fırçası getirmelerinin ve mümkünse refakatçisiz olarak hastaneye gelmelerinin talep edilmesine,
- Acil ve zorunlu vakaların randevusuz olarak kabul edilmesine ve sorunlarını gidermeye yönelik işlemlerin öncelikli olmasının sağlanmasına, randevusuz acil işlemlerin zemin katta bulunan acil kliniğinde yapılmasına,
- Hastane giriş kapısının sürekli açık tutulmasına ve tüm giren personel ve hastaların ateş ölçümlerinin yapılmasına, ateşi 37,5 dereceden yüksek olanların banyoya alınmayarak sağlık kuruluşlarına sevk edilmesine, her giren kişinin ellerinin el dezenfektanı ile ovulmasının sağlanmasına, maskesiz olan kişilerin (hasta veya personel) iç mekanlara alınmamasına,
- Yaşlı ve çocuk hastalar dışında refakatçi alınmamasına ve gereken durumlarda tek refakatçi olmasına,
- Sekreter bankolarının 1,5 metre önüne kırmızı şerit konulmasına, müracaat eden kişilerin bu şeridin gerisinden sekreterlerle iletişim kurmasının sağlanmasına,
- Beklemek zorunda kalan hastaların bekleme salonları yerine 4. kat ve zemin kat açık alanda beklemeye yönlendirilmesine, gereken durumlarda çağrılarının güvenlik personeli veya cep telefonu ile yapılmasına,
- Hasta refakatçisinin bekleme salonunda beklemesine müsaade edilmemesine,
- Bekleme salonunda beklemek zorunda kalan hastaların/kişilerin sosyal mesafe kuralına uygun olarak beklemelerinin sağlanmasına,
- 5. kat bebek odasındaki dergi, oyuncak gibi eşyaların depoya kaldırılmasına,
- Covid şüphesi bulunan veya Covid'li hastanın günün son hastası olarak kabul edilmesine, hastaneye girişinin 4. kattan yapılmasına, 4 kat kliniğinde gerekli tedbirler alınarak gerekli işlemlerin uygulanmasına,

Tedavi hizmet sunumu

- En fazla, her kliniğin ünit sayısının yarısı kadar olacak şekilde, saat başında hasta randevusu verilmesine (10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00), her işlem süresinin 45 dakikayı geçmemesine,
- Hastanın işlem görmeden önce diğer onam formlarına ek olarak mutlaka Covid-19 enfeksiyonuna göre düzenlenmiş onam formunu doldurmasına, hastada işleme başlamadan önce Covid 19 ve diğer potansiyel enfeksiyonlar konusunda ayrıntılı anamnez alınmasına,
- Hastanın dişlerini fırçaladıktan, oksijenli su ile gargara yaptıktan ve ellerini dezenfekte ettikten sonra kliniğe alınmasına,

- Tedavisine başlanmadan önce ağızını en az 20 saniye süre ile %1,5 hidrojen peroksit veya alkol/iyot içeren antiseptik solüsyon ile çalkalamasına, gargara yapmasına,
- Aerosol oluşturan işlemler sırasında ve solunum yolu semptomları olan vakalarda N95/FFP2 maske; diğer işlemlerde cerrahi maske kullanılmasına; N95/FFP2 maskelerin uzun süre kullanımının Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Müdürlüğü tarafından yayınlanan önlemler dikkate alınarak sağlanmasına,
- Tedavi sırasında, tüm ekibinin önlük, bone, maske, gözlük/yüz siperliği, eldiven kullanmasına,
- Hasta ile çalışılırken mutlaka cerrahi aspiratör kullanılmasına,
- Acil kliniğinin, geçici olarak Ağız, Diş ve Çene Radyolojisi Anabilim Dalı muayenesi için kullanılmasına, hastaların beklemleri için hava koşullarının müsait olduğu zamanlarda bina dışında beklemlerinin sağlanmasına, hastaların buradan sırayla çağırılmalarına, hasta ve engelli hastaların iç mekanda bekletilmelerine,
- Radyoloji ünitelerinde enfeksiyon kontrolü için, Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Müdürlüğü web sayfasında yayınlanan önlemlerin dikkate alınmasına,

Fiziksel alt yapının kullanımı

- 2 veya 3 üniten bulunduğu kliniklerde 1 üniten, daha fazla ünite bulunan kliniklerde mevcut ünitelerin yarısının kullanılmasına,
- En fazla 45 dakika ünite kullanımından sonra, yeni alınan hasta grubunun, kliniğin kullanılmamış ünitelerinde bakılmasına,
- Aerosol çıkaran işlemlerin sadece 4. kat odaları, 3. kat entegre kliniği (tek hasta) ve 1. kat periodontoloji ameliyathanesinde (tek hasta) uygulanmasına, çoklu ünite bulunan kliniklerde birden fazla ünite aerosol çıkaran işlem yapılmamasına, aerosollü işlemlerin mümkünse gün sonuna alınmasına,
- Tüm sarf malzemelerinin servis odasından sağlanmasına, klinikte açık alanda malzeme tutulmamasına,
- Ardışık hastalarda ünite ve hastanın temas ettiği yerler sabunlu su ve sonrasında 1/10 sulandırılmış sodyum hipoklorit veya %70'lik alkol ile silinerek temizlendikten ve 15 dakika doğal yöntem ile havalandırıldıktan sonra yeni hasta alınmasına,
- Ünitelerin bağlı olduğu su sistemlerinde 1/3 oranında %3 hidrojen peroksit kullanılmasına,
- Ünitelerin su giderlerinin temizliğinde, (kreşuar ve aspiratör hortumları) 1/10 seyreltilmiş sodyum hipoklorit kullanılmasına,
- Kliniklerde hasta tedavisi sırasında klimaların çalıştırılmamasına, klinik camlarının açık tutulmasına, klima temizlik ve bakım işlemlerinin rutin olarak yapılmasına,

Genel önlemler

- Tüm personelin iş yeri kıyafeti/üniforması günlük olarak değiştirilmeli ve yıkanmalıdır. Hastane içinde ayrı ayakkabı/sabo kullanılmalıdır.
- Hastaneye giren herkesin, ayaklarını dezenfektanlı paspasa basarak geçmelerinin sağlanmasına, bu nedenle ana giriş ve 4. kat girişlerine dezenfektanlı paspas konulmasına,
- Asansörün kullanımında sosyal mesafenin gözetilmesi için 2 kişiden fazla sayıda kişinin aynı anda asansöre binmemesinin, öğrenciler ve personelin acil ve zorunlu haller dışında asansörü kullanmamasının sağlanmasına, **ÖĞRENCİLERİN 4. KAT GİRİŞ KAPISININ KULLANMALARINA VE ASANSÖRÜ KULLANMAMALARINA,**
- Asansörün havalandırmasının devamlı çalışır durumda tutulmasına ve asansörün özellikle düğmelerinin her yarım saatte bir seyreltilmiş hipoklorit ile silinmesinin sağlanmasına, asansör kabini içine devamlı mesai saatlerinde devamlı yanacak şekilde uygun bir ultraviyole lambasının takılmasına,
- Hastane içinde tüm personel ve hastaların maske takmaları ve daima 2 metre sosyal mesafeyi korumalarına,

- Ortak mekanların, kapı kolu, asansör düğmeleri, telefon ahizeleri, elektrik düğmeleri, merdiven trabzanları vb. gibi sık dokunulan yüzeylerin ve eşyaların sabunlu su veya 1/10 oranında sodyum hipoklorit katılmış su ile ovularak silinmesine,
- El hijyeni için ellerin sık sık, sabunla, el yıkama alanlarında asılı şemaya göre, en az 20 saniye süre ile yıkanması hususuna azami dikkat gösterilmesine,
- Temizlik personelinin maske ve eldiven takarak çalışmasına,
- Tüm genel ve özel alanların sık sık doğal yollar ile havalandırılmasına; mümkün olan alanlarda pencerelerin açık tutulmasına,
- Akademik personelin/dış hekimlerinin odalarında otururken odalarının camlarını açık bulundurmalarına, akademik personelin odalarını birlikte kullandıkları diğer akademik personel ile aynı anda birlikte bulunmak durumunda olduklarında maske kullanmalarına ve 2 metrelik sosyal mesafe kuralına mutlaka uymalarına,
- İdari personelin, sağlık personelinin, güvenlik görevlilerinin, yemekhane ve temizlik personelinin görev yerlerinde mutlaka sosyal mesafeyi koruyarak ve maske takarak bulunmalarına,
- Tüm hastane katlarında soğuk/sıcak yiyecek ve içecek servisi yapılmamasına; ihtiyaçların dinlenme saatinde kantinden ve sosyal mesafe kurallarına uyularak giderilmesine,
- Dışarıdan yiyecek ve içecek siparişi verilmemesine,
- Yemekhane masalarının 2'şer metre aralık ile düzenlenmesine, her masada 2 kişinin sosyal mesafe kurallarına uyarak oturmasına, öğle yemeğinin 2 grup halinde 12.00-12.30 ve 15 dakika temizlik sonrası 12.45-13.15 arasında yenmesine, yemekhane kapısının açık tutulmasına, ancak yemekhaneye ait diğer mekanların kapalı olmasına, **ÖĞRENCİLERE YEMEK SERVİSİ YAPILMAMASINA**,
- **ÖĞRENCİLERİN** ve hastaların kantin hizmetinden yararlanmalarına; ancak yemekhanede oturmalarına izin verilmemesine,

Laboratuvar hizmetleri

- Laboratuvarda çalışan personelin önlük, tıbbi maske, gözlük/siperlik, eldiven kullanmasına,
- Kişisel eşya ve yiyecek bulundurulmamasına,
- Hastalara ait ölçü, model, protez vb. malzemenin birbirleri ile teması engelleyecek şekilde ve dezenfekte edilerek taşınmasının sağlanmasına,
- Protezlerin yapımında kullanılan motor başlıklarının dezenfeksiyon ve sterilizasyon işlemlerinin her kullanımdan sonra yapılmasına;

karar verilmiştir.

Prof. Dr. M. Haluk İŞERİ
Dekan

Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Müdürlüğü, Sağlık Kurumlarında Enfeksiyon Kontrol Önlemleri ile ilgili belgelere ulaşmak için:
<https://covid19bilgi.saglik.gov.tr/tr/enfeksiyon-kontrol-onlemleri>

COVID-19 N95/FFP2 Maskelerin Uzun Süre Kullanımı

Sağlık Bakanlığı tarafından 26.04.2020 tarihinde güncellenmiştir.

COVID-19'dan korunmak için sağlık çalışanlarının kullanacağı maskeler N95/FFP2 ve tıbbi maskelerdir. N95/FFP2 maskeler sadece aerosol içeren işlemler sırasında kullanılmalıdır. Bu işlemler daha önce hazırlanmış afiş ve broşürlerde belirtilmiştir.

COVID-19'da maskelerin etkinliğini araştıran bir meta analize* göre; tıbbi maskelerin aerosol içeren işlemler dışında yeterli olduğu, N95/FFP2 maskelerin sadece aerosol içeren işlemlerde gerekli olduğu gösterilmiştir.

N95/FFP2 maskelerin birden fazla kullanım ve uzamış kullanımı aşağıdaki şekilde yapılabilir.

N95/FFP2 Maskelerin Uzun Süre Kullanımı

1. Solunum veya burun salgıları veya hastalardan gelen diğer vücut sıvılarıyla gözle görülebilir şekilde kontamine olmuş ise N95/FFP2 maske atılmalıdır.
2. Açıkça hasar görmüş veya nefes alması zor olan herhangi bir N95/FFP2 maske atılmalıdır.
3. Yüzey kirlenmesini azaltmak için N95/FFP2 maskesi üzerinde tıbbi maske ya da temizlenebilir bir yüz koruyucu kullanılabilir.
4. Maske çıkartılmadan hastalar arası geçişlerle 8 saat süre ile kullanılabilir**.
5. Kişiyi özel maskenin tekrar kullanımı için el hijyeni sağlandıktan sonra çıkarılan maskeler hava alabilen kağıt torba veya kağıt havluya sarılarak temiz bir ortamda saklanabilir. Her kullanımdan sonra torba veya havlu değiştirilmelidir. Bu amaçla naylon torba kullanılması önerilmez. Bu saklama koşullarında 5 kezden fazla kullanılmamalıdır.
6. Kullanılmış bir N95/FFP2 maske takarken temiz (steril olmayan) eldiven kullanılmalı. N95/FFP2 maskesi takıldıktan ve maskenin yüze rahat bir şekilde oturması sağlandıktan sonra eldivenler çıkarılıp atık kutusuna atılmalıdır.

*BARTOSZKO et al. Medical masks vs N95 respirators for preventing COVID-19 in healthcare workers: A systematic review and meta-analysis of randomized trials DOI: 10.1111/irv.12745. ** CDC. Recommended Guidance for Extended Use and Limited Reuse of N95 Filtering Facepiece Respirators in Healthcare Settings. <https://www.cdc.gov/niosh/topics/hcwcontrols/recommendedguidanceextuse.html>